

Informácia o stave podkladov na vyhlásenie stavu klimatickej núdze v Banskej Bystrici

Mestské zastupiteľstvo v Banskej Bystrici dňa 9. februára 2021 schválilo uznesenie číslo 696/2021-MsZ, ktorým vzalo na vedomie informáciu o spoločnej iniciatíve členských miest Únie miest Slovenska (ďalej len „ÚMS“) pri riešení problematiky dôsledkov klimatickej krízy v mestách, a schválilo, aby na základe odborného posúdenia aktuálneho stavu životného prostredia mesta a po následnej verejnej diskusii bolo predložené podklady na vyhlásenie stavu klimatickej núdze v Banskej Bystrici s náležitými opatreniami na júnové zasadnutie Mestského zastupiteľstva

Mesto Banská Bystrica je členom ÚMS. Členské mestá ÚMS plánujú postupne vyhlasovať stav klimatickej núdze, deklarovateľ tak záujem o riešenie klimatickej krízy, prijať svoj podiel zodpovednosti v tejto oblasti a požiadať obyvateľov o vzájomnú podporu a spoluprácu v ďalších krokoch, ktoré si riešenie environmentálnych problémov v mestách a ich samosprávach bude vyžadovať.

Mesto Banská Bystrica si uvedomuje závažnosť dopadov klimatickej zmeny. Pripája sa k výzvam pre riešenie klimatickej krízy.

V rámci zodpovedného riešenia chce Mesto pristúpiť nielen k deklaratórnemu vyhláseniu stavu klimatickej núdze, ale má záujem zamerať sa predovšetkým na doplnenie podkladov pre toto rozhodnutie a hlavne zamerať sa na kvalitnú prípravu opatrení na zvládnutie klimatickej krízy.

Od februára 2021 prebieha implementácia ambiciózneho projektu Reakcia na zmenu klímy mesta Banská Bystrica podporeného prostredníctvom Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru 2014-2021 a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Projekt prinesie aj prvú mestskú klimatickú stratégiu v podobe Akčného plánu pre mitigáciu a adaptáciu na zmenu klímy na území Banskej Bystrice (ďalej len „APMA“).

Dokument bude obsahovať najmä klimatologické hodnotenie, posúdenie zraniteľnosti, vrátane modelovania dopadov zmien podnebia v meste, analýzu produkcie a absorpcie CO₂, samotnú stratégiu adaptácie a zmiernenia dopadov klimatickej zmeny, vrátane implementačného plánu, návrh vzdelávania, informačnej kampane a komunikačného plánu. Vznikne tak strategický dokument, ktorý usmerní a naplánuje aktivity na zmiernenie dopadov zmeny klímy v našom meste.

V rámci spracovania APMA mesto získa na základe analýz ucelený prehľad o dopadoch zmeny klímy na svojom území a na základe zhodnotenia týchto dát bude mať mesto možnosť zhodnotiť intenzitu a dopady klimatickej zmeny na náš životný priestor.

Príprava vyhlásenia stavu klimatickej núdze v meste vyžaduje aj tzv. mitigačné opatrenia (ide o predchádzanie následkom zmeny klímy, na rozdiel od adaptačných, ktorými sa prispôbujeme aktuálnym a blížiacim sa hrozbám). Mitigačné opatrenia sú významné ako predchádzanie a odstraňovanie následkov klimatickej zmeny. Patrí sem tiež téma výroby tepla a energie, budovy, priemysel a doprava. Ide o produkciu emisií. Nevyhnutné je hľadať reálne

možnosti, ako emisie znižovať a šetriť tak zdravie obyvateľov, životné prostredie i mestské financie. Potrebné je podporiť aj lokálne energetické plánovanie ako predpoklad vzniku systematickej energetickej politiky.

Pri riešení témy klimatickej zmeny sa prejavuje nedostatok lokálnych údajov a informácií, ktoré majú byť podkladom pre kvalitné rozhodovanie samospráv. Z tohto dôvodu musí byť prioritou v nasledujúcom období zlepšenie monitorovania a vyhodnocovanie ukazovateľov zmeny klímy v našom meste, tak aby sme vedeli jasne identifikovať javy a časti mesta, ktoré sú klimatickou zmenou zasiahnuté, vedeli ich jasne definovať a prijať opatrenia na ich riešenie.

Dňa 7. apríla 2021 vymenoval primátor mesta členov pracovnej skupiny na riešenie Akčného plánu pre mitigáciu a adaptáciu na zmenu klímy mesta Banská Bystrica v rámci projektu Reakcia na zmenu klímy mesta Banská Bystrica (Výzva ACC01/02) podporovaného z Grantov EHP a štátneho rozpočtu SR pod vedením Milana Lichého, 2. zástupcu primátora. Pracovná skupina vyhotovuje špecifikáciu a obsahové zameranie Akčného plánu pre mitigáciu a adaptáciu pre výber zhotoviteľa prostredníctvom verejného obstarávania.

Mestá sú rozhodujúcimi aktérmi pre naplnenie cieľov Európskej únie v oblasti energetiky a klímy. Aktivity v tejto oblasti sú prioritami podpory v rámci nového programovacieho obdobia 2021-2027 ako aj z priamych programov financovaných EÚ a priamo riadených Európskou komisiou. Potrebné sú opatrenia, ktorými budú samosprávy predchádzať prejavom a rizikám vyplývajúcim z klimatickej zmeny. Mesto Banská Bystrica zodpovedne pristupuje k tejto téme a v súčasnej dobe už realizuje niektoré aktivity na zmiernenie a prispôsobenie na dopady zmeny klímy na svojom území.

V rámci spracovania APMA mesto získa na základe analýz ucelený prehľad o dopadoch zmeny klímy na svojom území a na základe zhodnotenia týchto údajov bude mať mesto možnosť zhodnotiť intenzitu a dopady klimatickej zmeny na náš životný priestor.

Navrhujeme schváliť:

1. záväzok mesta monitorovať, analyzovať a vyhodnocovať stav klimatickej zmeny na svojom území a na základe výsledkov projektu Reakcia na zmenu klímy mesta Banská Bystrica, ktorý vytvorí odbornú a strategickú bázu na riadenie opatrení pre zmiernenie klimatickej zmeny, rozhodnúť o vyhlásení stavu klimatickej núdze na svojom území a príslušných opatreniach,
2. odklad vyhlásenia stavu klimatickej núdze v meste Banská Bystrica vzhľadom na implementáciu projektu Reakcia na zmenu klímy mesta Banská Bystrica, ktorý vytvorí odbornú a strategickú bázu na riadenie opatrení pre zmiernenie klimatickej zmeny ako aj dostatočnú údajovú základňu pre rozhodovanie samosprávy vo veciach vyhlásenia stavu klimatickej núdze.